

Д. А. Узбек

НАЦІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ ІНТЕРЕСИ ІННОВАЦІЙНО-ІНТЕГРАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

Стаття присвячена актуальним питанням формування національних економічних інтересів у форматі активізації інноваційно-інтеграційного розвитку підприємництва в умовах інформаційної економіки. Розглянуто ключові вектори формування та реалізації національних економічних інтересів щодо розвитку підприємницької діяльності в умовах інформаційної економіки. Стратегічним пріоритетом для розвитку інтеграційних процесів рекомендовано визнавати будівельну та фінансову сфери економіки країни. Визначено необхідність оцінювання інноваційного середовища та врахування таких результатів в розвитку інтеграційних процесів підприємницької діяльності, що дозволить ефективно залучати сукупність таких потенціалів, як: науковий, технологічний, людський, фінансово-економічний, інформаційний, інфраструктурний та виробничо-технологічний в процесах консолідації зусиль навколо формування та реалізації інноваційної ідеї. Окреслено тригери розвитку інноваційно-інтеграційного підприємництва в контексті реалізації національних економічних інтересів, серед яких інноваційне, інформаційне та бізнес-середовище.

Ключові слова: національні економічні інтереси, інноваційно-інтеграційний розвиток підприємництва, будівельна сфера, фінансовий бізнес, бізнес-середовище, інноваційне та інформаційне середовище, національна економіка, інформаційна економіка, галузь, інноваційні та інформаційні тренди.

Актуальність проблеми (постановка проблеми). Активний перехід української економіки на шлях інноваційного та інформаційного прогресу потребує свого наукового обґрунтування з позиції виокремлення та визнання національних економічних інтересів у новітньому баченні поєднання, інтегрування бізнесу, влади та науки. Євроінтеграційні процеси ознаменовані появою нових вимог до організації інноваційної діяльності та характеризується такими процесами, як оновлення основних засобів, розробка і впровадження нових технологій, посилення технологічної конкуренції, попит на дослідження з урахуванням галузевих особливостей. Науковці та провідні експерти менеджменту визнають, що конкурентоспроможність сучасного підприємства, великого та середнього бізнесу залежить від формування та реалізації ефективної стратегії інноваційного розвитку, що включає економічні та соціальні особливості, активізацію можливостей інноваційного потенціалу галузей в умовах інформаційної економіки. Саме економічні інтереси та їхня проєкція на інноваційний та інформаційний прогрес показують успішність великої кількості проєктів, доводять реальний управлінський прорив, формують вигідні умови в конкурентній взаємодії за умови розвитку інтеграційних процесів у визначеній територіальній специфіці бізнес-середовища регіонів.

Аналіз публікацій. Дослідження національних економічних інтересів із позиції формування безпеки та інноваційного розвитку розглядали: Т. Калінеску [1; 2], Г. Козаченко [3], О. Кудріна [4], Е. Обмінський, Ю. Ольсевич, Д. Солоха [5]. Свого прогресу набувають дослідження економічних інтересів у площині їх позиціонування в процесах розвитку національних економік в роботах таких вчених: П. Саблука [6], О. Фінагіної [7–9], О. Зінченко [7–8], Л. Проданової [8], Л. Панкової [9]. Однак недостатньо уваги приділяється проблемі національних економічних інтересів інноваційно-інтеграційного розвитку підприємництва в умовах інформаційної економіки.

Метою статті є дослідження національних економічних інтересів інноваційно-інтеграційного розвитку підприємництва в умовах інформаційної економіки.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні Україна опинилася під потужним ударом російської агресії, що відчутно на всіх ланках економічної системи країни. Відбуваються масштабні руйнування житлового фонду та інфраструктурних об'єктів цілих регіонів, порушується транспортно-логістична система, а також виробництво основних видів продукції, які є базою експортного потенціалу України. Заблоковані порти спричинили втрату значної частки зовнішньої торгівлі, що може викликати продовольчу кризу для деяких країн світу. Важливим кроком на шляху перемоги є продовження функціонування національної економіки в умовах війни та формування стратегії повоєнного економічного розвитку України з урахуванням національних економічних інтересів у форматі активізації інноваційно-інтеграційного підприємництва та цифрової реальності.

Спостерігаючи за динамічними процесами, що відбуваються в сучасному суспільстві, доцільно констатувати, що національні інтереси виступають не лише об'єктом у взаємовідносинах між країнами, але й вектором, що визначає поведінку, життя, політичний та економічний шлях кожної країни. Основне питання промислового та економічного піднесення, яке є пріоритетним для України у повоєнний час, може бути вирішене через залучення інвестицій, створення нових робочих місць, активізацію підприємництва на засадах інноваційно-інтеграційного розвитку та інформаційного прогресу. Досягнення цих першочергових завдань економічної політики дозволить підвищити позиції України в міжнародних рейтингах та зацікавити інвесторів у реалізації інфраструктурних та інноваційних проєктів.

Тому цільовими орієнтирами модернізації національної економіки є інтеграція зусиль економічних суб'єктів навколо становлення інноваційної та інформаційної парадигм економічного розвитку у ключових секторах.

До повномасштабного вторгнення Росії (за роки незалежності), незважаючи на спроби перевести розвиток української економіки на інноваційний шлях, наукоємність ВВП в Україні скоротилася у 4 рази і у 2019 р. становила 0,43 % [10, с. 8]. Україна має чи не найнижчі показники витрат на одного науковця не тільки серед європейських держав, а навіть серед африканських країн, які лише починають свій науково-технологічний розвиток і ще не накопичили науковий потенціал такого рівня, як в Україні. Це суперечить зобов'язанням, які взяла Україна, підписавши Угоду про співпрацю з ЄС. Адже стаття 374 цієї Угоди проголошує: «Сторони розвивають та посилюють наукове та технологічне співробітництво з метою як наукового розвитку як такого, так і зміцнення свого наукового потенціалу для вирішення національних та глобальних викликів...». Видатки Державного бюджету на наукові дослідження у 2015 р. не перевищували 0,25 % ВВП, а у 2016 р. скорочені до рівня, нижчого 0,2 % ВВП. У 2018 р. проти 2017 р. вони збільшуються на 24 % – до 7,9 млрд. грн. Дещо більше половини цих коштів традиційно виділено Національній академії наук України (НАНУ) [11]. В Україні практично відсутнє конкурсне фінансування наукових досліджень, яке передбачено Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Ситуація суттєво погіршується через повне невиконання норм Законів України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» та «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», відсутність діючої системи корегування пріоритетних напрямів наукових досліджень згідно з вимогами часу та з урахуванням входження України до європейського наукового простору [12, с. 3]. Як наслідок, позиції України в світових рейтингах інноваційності виглядають вельми невтішно (таблиця 1).

У рейтингу провідних країн-новаторів за глобальним інноваційним індексом GII (INSEAD) лідирують Швейцарія, Швеція, Сполучене Королівство, США, Фінляндія і Сінгапур; до 25 провідних країн увійшов і Китай. Україна посідає лише 40-е місце в рейтингу серед 130 країн станом на 2020 р. [14].

За результатами Звіту про глобальну конкурентоспроможність найбільш проблемними чинниками для ведення бізнесу в Україні та його інноваційної спрямованості (у відсотковому співвідношенні до загальних проблем ведення бізнесу) є: корупція – 16,6 %, доступ до фінансування – 12,2 %; інфляційні процеси – 11,5 %, політична нестабільність – 10,6 %; податкові ставки – 8,1 %; неефективна урядова бюрократія – 8,0 %; складність податкового законодавства – 7,9 %; нормативні акти в іноземній валюті – 7,1 %; урядові нестабільності/перевороты – 6,4 %; обмежувальні норми трудового законодавства – 3,1 %; недостатня здатність до інновацій – 2,3 %; недостатнє інфраструктурне забезпечення – 1,8 %; злочинність і крадіжки – 1,4 %; погана охорона здоров'я населення – 1,1 %; малоосвічена робоча сила – 0,9 %; погана трудова етика – 0,9 % [15].

Попри зазначені проблеми, у 2017 р. за даними аналітичного дослідження «Інноваційна діяльність промислових підприємств у 2017 році», що проведено Державною службою статистики України, інноваційною діяльністю в промисловості займалися 759 підприємств, або 16,2 % обстежених підприємств. Серед регіонів вищою за середню в Україні частка інноваційно активних підприємств була в Харківській, Тернопільській, Миколаївській, Черкаській, Кіровоградській, Івано-Франківській, Запорізькій, Сумській областях та м. Києві [16].

Сектор інноваційного підприємництва – це сегмент підприємств, який використовує в процесі виробництва новітні (високі) технології або виробляє високотехнологічну продукцію [17, с. 36]. Найбільшу кількість інноваційних видів продукції впроваджено на підприємствах Харківської (16,6 % загальної кількості впроваджених видів інноваційної продукції), Запорізької (13,4 %), Львівської (10,3 %), Сумської (9,1 %) областей та м. Києва (8,3 %); за видами економічної діяльності – на підприємствах з виробництва машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань

(23,9 %), харчових продуктів (21,4 %), основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів (7,8 %) [16].

Таблиця 1 – Місце України в рейтингах інноваційності (складено за даними провідних світових індексів інноваційності) станом на 2020 р.

Індекс	TOP-5	Місце України
ГП (INSEAD) – Глобальний інноваційний індекс INSEAD	Швейцарія, Швеція, Сполучене Королівство, США, Фінляндія і Сінгапур	40-е серед 130 країн світу
ГП (BCG) – Глобальний інноваційний індекс Boston Consulting Group	Південна Корея, Швейцарія, США, Японія, Нідерланди	45-е серед 110 країн світу
Рейтинг патентної активності країн світу (World Intellectual Property Indicators)	Китай, США, Японія, Південна Корея, Німеччина	28-е серед 171 країн світу
ІТ (EIU) – Індекс конкурентоздатності ІТ-галузі Economist Intelligence Unit	Фінляндія, США, Сінгапур, Англія, Швеція	51-е серед 66 країн світу
The Global Competitiveness Index – індекс глобальної конкурентоспроможності	Швейцарія, США, Сінгапур, Нідерланди, Німеччина	80-е серед 140 країн світу
ICI (EFD) – Індекс інноваційного потенціалу Economy Finance Development	Швеція, Фінляндія, США, Швейцарія, Нідерланди	64-е серед 141 країн світу
ITIF (WEF) – Рейтинг Фонду інформаційних технологій і інновацій World Economic Forum	Швеція, Фінляндія, Англія, Сінгапур, Нідерланди	52-е місце з 56 у світі, а в Центральній і Східній Європі – останнє.
NRI (WEF) – Індекс мережевої готовності World Economic Forum	Швеція, Фінляндія, Німеччина, Сінгапур, Відень	30-а рейтингова позиція серед 139 країн світу
IDI (ITU) – Індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій International Telecommunication Union	Швеція, Фінляндія, Німеччина, Сінгапур, Відень	79-а рейтингова позиція серед 143 країн світу

Джерело: [13]

Кількість упроваджених інноваційних технологічних процесів (нових або вдосконалених методів обробки та виробництва продукції) становила 1831, найбільше з яких впровадили підприємства м. Києва (30,0 %), Харківської (12,6 %), Сумської (12,3 %), Запорізької (7,8 %) та Дніпропетровської (5,8 %) областей; за видами економічної діяльності – підприємства з виробництва машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань (18,8 %), добування природного газу (17,7 %), виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування (13,4 %), та харчових продуктів (7,9 %). Із загальної кількості впроваджених інноваційних технологічних процесів 611 – маловідходні, ресурсозберігаючі [16].

Дослідження Форсайт економіки України за середньостроковий період (2015–2020 рр.) [18, с. 73] показало, що найкращі умови для формування інтеграційних процесів в Україні склалися в аграрній, військово-промисловій та інформаційно-комунікаційних сферах (таблиця 2).

Таблиця 2 наочно ілюструє потенціал розвитку кластерів не лише в аграрній, військово-промисловій та інформаційно-комунікаційних сферах, але й в інших секторах економіки (потенціал за прогноною оцінкою за період 2015–2020 рр. становить 40 %), що дозволяє стверджувати про наявність унікальних ресурсів, можливостей, промислових, галузевих структур та відповідної бази знань, що формує національні економічні інтереси щодо активізації підприємницької діяльності в умовах інформаційної економіки. Розглянемо ключові вектори формування та реалізації таких інтересів.

1. Перший вектор формування та реалізації національного економічного інтересу ґрунтується на комплексній модернізації та інноваційно-інтеграційному розвитку ключових секторів економіки на основі інформаційних, мережевих технологій і технологій нового покоління, які трансформують

технологічний спосіб виробництва, забезпечують високу додану вартість, що дозволить досягти успіху економічного зростання та динамічного прогресу відносно з іншими державами.

Таблиця 2 – Головні кластери майбутньої економіки України та пріоритетність їх внеску в загальне зростання за усередненими оцінками 2015–2020 рр.

№	Кластер економіки	Усереднене потенційне значення внеску в загальне зростання економіки (%), 2015–2020 рр.	Середня бальна оцінка потенційного внеску в загальне зростання економіки, 2015–2020 рр.
1.	Аграрний сектор	14	6
2.	Військово-промисловий комплекс	13	5
3.	Інформаційно-комунікаційні технології	8	4
4.	Створення нових речовин і матеріалів, нанотехнології	7	4,25
5.	Енергетика	7	4,0
6.	Високотехнологічне машинобудування	6	3,5
7.	Розвиток транзитної інфраструктури	2	2,0
8.	«Науки про життя» (біомедична інженерія, клітинна медицина, фармація)	1	1,5
9.	Туризм	2	2,0
10.	Інші кластери економіки	40	9,5

Джерело: [18, с. 73]

Процес інноваційно-інтеграційного розвитку стає ефективним за певних управлінських умов, що забезпечують стратегічне бачення змін, обґрунтовують сутність і принципи формування інноваційного середовища в економічних системах. Інноваційне середовище є необхідною компонентою інноваційно-інтеграційного розвитку підприємництва, яке поділяється на дві складові: зовнішнє та внутрішнє середовище. Дослідження внутрішнього інноваційного середовища дає можливість оцінити інноваційний потенціал бізнесу; зовнішнього – акумулювати інформацію щодо інноваційного клімату. Вивчення зовнішнього і внутрішнього інноваційного середовища дозволяє визначити інноваційну позицію організації [19, с. 43].

Оцінка інноваційного середовища формує інформаційний простір для розвитку та реалізації інноваційних трендів. Об'єднання підприємницьких зусиль підприємств будь-якої галузі навколо інноваційної ідеї в рамках технопарків, бізнес-інкубаторів, інноваційних кластерів формує максимально сприятливе інноваційне середовище для прискорення комерціалізації ідеї, надаючи на пільгових умовах в оренду свої площі, забезпечуючи оргтехнікою, надаючи інформаційну та технологічну допомогу.

2. Другий вектор – перехід від парадигми «закритих» до «відкритих інновацій», що дозволить через зовнішні інформаційні канали, а також на основі інформаційних технологій, платформ та мереж використовувати, наряду з власними, і зовнішні ідеї, що активізує процес інноваційно-інтеграційного розвитку підприємництва та підвищує його ефективність.

Протягом ХХ ст. в світі переважала парадигма «закрита інновація», що полягала у тому, що інноваційні компанії розробляють власні науково-технічні ідеї та продукти. Однак сучасні тенденції територіального розвитку в рамках інноваційно-інтеграційного підприємництва на основі парадигми «відкритих інновацій» мають на меті створити ефективне бізнес-середовище в економіці України, що здатне швидко реагувати та пристосовуватися до мінливих ринкових умов з метою реалізації кластерних ініціатив та підприємницьких інтересів. Тому сучасні пріоритети розвитку територій змінюють ставлення підприємців до інтелектуальної власності. В більшості випадків вони схильні не захищати її від конкурентів, а ставитися до неї як до товару, яким слід активно обмінюватися з іншими суб'єктами інноваційного ринку, що є можливим та актуальним в умовах інформаційної

економіки. Регламентация зазначених змін у законодавчих та нормативних актах, визнання відповідних національних економічних інтересів у цьому питанні дозволить спростити процеси управління комерціалізацією в підприємницьких структурах та активізувати процеси формування та реалізації ініціатив інтеграції спільної діяльності навколо інноваційного продукту або послуги.

3. Третій вектор – формування ефективного національного бізнес-середовища, що включає соціально-економічні, політичні, інституціональні, нормативно-правові, технологічні й екологічні умови, в яких працює бізнес [20, с. 2]. Ефективність національного бізнес-середовища є індикатором реалізації та просування національних економічних інтересів на міжнародній арені. Розвиток національного середовища бізнесу відбувається у вкрай важких умовах: антитерористична операція на Сході України, яка триває з 2014 р.; пандемія (COVID-19) – з 2019 р.; повномасштабне російське вторгнення на територію України – з 24 лютого 2022 р. Також у процесі формування національного бізнес-середовища упродовж всього періоду незалежності Україна стикається з такими проблемами, як інфляція, корупція, політична нестабільність, рівень оподаткування та податкове законодавство. Зміни в бізнес-середовищі відбувалися дуже повільно і не мають суттєвих позитивних зрушень, що негативно позначається на позиції України в глобальних рейтингах та просуванні національних економічних інтересів.

4. Четвертий вектор – прискорення процесу цифровізації як засобу трансформації національної економіки. В умовах інформаційної економіки основний вектор розвитку має бути спрямовано на автоматизацію економічних процесів традиційного «індустріального» устрою. У концептуальному баченні переходу до 6-7-го технологічних укладів передбачається перехід до іншого устрою суспільних відносин, що обумовлено зміною характеру праці та розвитком продуктивних сил. Цифрова трансформація країни повинна базуватися на двох ключових напрямках:

перший – модернізація економіки шляхом впровадження цифрових технологій у всі сфери економічного та суспільного життя,

другий – формування криптоекономіки, що є реакцією на новітній суспільний запит, результатом розвитку Інтернету, великих даних (Big Data), штучного інтелекту, соціальних мереж, масового використання гаджетів, розвитку інформаційних та сервісних платформ.

До стратегічного пріоритету інтеграції підприємницької діяльності, формування платформ інноваційного прогресу відноситься будівництво. Це обумовлено тим, що будівництво є соціально значущою сферою, забезпечує основну частину інвестицій в основний капітал і формує інфраструктуру національної економіки. Розвиток будівельного комплексу постає прикладом реалізації групи національних економічних інтересів у реформуванні бізнес-середовища і тут є актуалізований досвід Польщі, Німеччини.

Крім того, в останні роки будівництво в Україні отримало динамічний розвиток завдяки збільшенню попиту на будівельну продукцію, викликаному зруйнованою інфраструктурою на Сході країни, потребами у поліпшенні житлових умов переселенців, соціально-незахищених та малозабезпечених верств населення, та появою нових запитів у позаміських будинках, як наслідок пандемії Covid-19. Саме будівництво стимулює економічне зростання, що зумовлює його важливість для регіонального розвитку, формує новітні інноваційні тренди та зацікавлює населення до змін в екологічній безпеці.

Фактичне знищення великої кількості міст, районів та окремих кварталів в результаті цільових обстрілів, бомбардувань та мінувань регіонів у ході повномасштабного військового вторгнення Росії на територію України визначає першочергове завдання для будівельної сфери – це питання розбудови країни у післявоєнний час шляхом розробки й впровадження новітніх виробничих, транспортно-логістичних, інформаційних технологій, організації сталого процесу відтворення через реновацію основних виробничих засобів, залучення іноземних та вітчизняних інвестицій.

На жаль, у будівельному комплексі України відповідно до специфіки його організації та проведення робіт інноваційна діяльність фактично не отримувала своєї реалізації. Такий факт пов'язаний зі специфікою виокремлення від будівельних підприємств наукових установ, науково-дослідних інститутів, проектних бюро, технологічних інститутів. Тому існує розрив між розробкою інноваційних продуктів, фазою апробації, комерціалізації та впровадження. Цей недолік потребує свого рішення в рамках інноваційно-інтеграційного розвитку підприємств будівельної сфери.

Як вектор формування та реалізації національного економічного інтересу інноваційно-інтеграційне підприємництво в будівельній сфері здатне:

запустити відновлювальні процеси у повоєнний час шляхом створення сучасних об'єктів капітального будівництва науково-технічної, добувної, виробничої, соціальної підсистем відповідно до потреб та новітніх трендів інноваційної та інформаційної економіки;

забезпечити стабілізаційні процеси в економіці України: збалансування попиту і пропозиції; розвиток конкурентного бізнес-середовища територій, що забезпечує можливість більш активного і повного використання наявних матеріальних, кадрових, організаційних і технологічних ресурсів; створення значної кількості нових робочих місць, формування середнього класу як основи економіки держави; розвиток інноваційного потенціалу.

Тому вкрай важливо активізувати розвиток інноваційного підприємництва на засадах державно-приватного партнерства в рамках інтеграційних процесів діяльності підприємств будівельної сфери навколо впровадження новітніх будівельних трендів, залучати міжнародне фінансування до великих проєктів, зацікавлювати інвесторів змінами в умовах стрімкої інтелектуалізації послуг.

Отже, на сьогодні є важливим питання розвитку інтеграційних процесів у будівельному комплексі на платформах поєднання бізнесу та влади навколо формування та впровадження інноваційних трендів, що є пріоритетним стратегічним напрямом прогресу територій України. Формування, розвиток та реалізація інноваційних трендів перспективні лише на основі проведення науково обґрунтованого управлінського аналізу існуючої інноваційної інфраструктури регіону та визначення підприємств, які можуть розробляти та впроваджувати інноваційні продукти і надавати інноваційні послуги, а також визначення потреби регіонів у кваліфікованих кадрах у сфері управління інноваційною діяльністю та організація їх навчання.

Важливим аспектом розвитку підприємств будівельного комплексу є інновації, що базуються на трендах (trend-driven innovation) [21; 22]. Наприклад, серед актуальних та пріоритетних трендів української будівельної галузі є кластерні ініціативи, що пов'язані з питаннями: розробки та організації ландшафтного дизайну; інфраструктурного забезпечення життєдіяльності регіонів; розробки новітніх ресурсо- та енергоефективних матеріалів, будівельних та інформаційних технологій [23, с. 202].

Окреслені тренди кластеризації української будівельної галузі є інноваційними напрямками розвитку, що активно запроваджуються в світі та відповідають потребам національного ринку, відображають наявність економічних інтересів у реалізації інноваційно-орієнтованих планів. Зазначені кластерні ініціативи можуть реалізовуватися за концепцією закритих або відкритих інновацій на спільних інформаційних платформах суміжних галузей. Сучасна наукова спільнота веде активну дискусію з приводу переваг, ризиків та проблем використання зазначених концепцій інтеграції підприємницької діяльності. Саме кластери в будівельній галузі формують платформи для залучення іноземних капіталів, активів великих компаній (як у галузі, так і в інтегрованих секторах).

В умовах розвитку інформаційної економіки важливим аспектом інноваційно-інтеграційного розвитку підприємництва в будівельній сфері є цифровізація, яка, за оцінками міністра цифрової трансформації Михайла Федорова, дозволить зекономити 734 млн. грн. на рік та усунути корупційну складову [24]. У сучасному світі процес цифровізації є визнаним, ефективним, тому він поширюється на бізнес у всіх галузях економічної діяльності, тобто не тільки в секторі інформації та телекомунікацій, а й у базових галузях промисловості, в сільському господарстві, будівництві тощо, а також пронизує всі категорії: державний та приватний; реальний, невиробничий та фінансовий; видобувний, обробний та сектор послуг.

Окрім будівельної сфери, перспективним напрямом інноваційно-інтеграційного розвитку підприємницької діяльності є фінансовий бізнес. В умовах інформаційної економіки фінансовий і банківський сектор почали активно залучати новітні цифрові технології у свою діяльність, що значно розширює можливості їх розвитку та продукування нових банківських продуктів. Так, сучасними тенденціями в сфері світового фінансового бізнесу є інтеграція страхової, біржової та банківської індустрій. Об'єднання зусиль банківських, біржових і страхових інститутів в напрямі розширення асортименту пропонованих послуг, підвищення ефективності обслуговування клієнтів, а також удосконалення підходів до ведення бізнесу в цілому привело до розвинення інтеграційних процесів у банківській діяльності. Інтеграція банківської, біржової та страхової діяльності припускає організацію єдиних бізнес-процесів, наявність об'єднаної інформаційної системи, навчання і винагороду продавців за фактично продані страхові продукти та проведені успішні аукціонні торги.

Головний цільовий вектор інтеграції банківського, страхового та біржового бізнесу – це отримання додаткової вартості бізнесу, який стає пріоритетним завдяки ефективному використанню потенціалів як банку, так і фінансових установ в результаті синергії діяльності та продукування інноваційних послуг [25].

Під інтеграцією банківської, страхової та біржової діяльності слід розуміти об'єднання їх бізнесів в ефективний, взаємопов'язаний процес. Передумовами такої взаємодії є макроекономічні, пов'язані з впливом компонентів зовнішнього як бізнес-середовища, так і інноваційного середовища процеси, в яких функціонують фінансові установи, та мікроекономічні чинники, що забезпечують зміни в системі організації інноваційної діяльності фінансових установ. Дуже важливим питанням у цьому напрямі є вибір оптимальної форми і видів інтеграції фінансових установ на платформах урахування національних економічних інтересів стимулювання інноваційного прогресу. Серед таких форм у світовій практиці виокремлюють: фінансовий супермаркет, фінансовий конгломерат, банкострахування, що є певною формою інтеграційної взаємодії, яка передбачає поєднання діяльності банків і страхових, лізингових, біржових та інших компаній у фінансовій, операційній, технологічній, структурній та управлінській сферах з метою отримання синергетичного ефекту від реалізації спільних інноваційних продуктів на засадах добровільності та єдності клієнтської бази. Ефективне функціонування таких видів і форм інтеграції фінансових установ має відбуватися на базі сучасних цифрових технологій, які є новим елементом прояву глобальної економіки, що значно пришвидшує можливості фінансової діяльності та забезпечує певний ступінь відкритості «національної економіки», що одночасно розширює можливості (прискорення процесу мобілізації капіталу, розширення географії перетоку капіталу) та посилює ризики прояву кібер-злочинності, «відмивання» коштів, отриманих злочинним шляхом. Тому як протидія новітнім ризикам та викликам інформаційного суспільства серед ключових національних інтересів є формування ефективної системи інформаційної та економічної безпеки.

Ключовою проблемою розвитку інтеграційних процесів у фінансовій сфері є те, що це відносно нове явище і на сьогодні відсутній підхід до формування механізму інтеграційної взаємодії таких структур. Розробка такого механізму відкриє перспективи для отримання додаткових доходів, розширення клієнтської бази, скорочення витрат, зниження ризиків і скорочення конфліктних станів в економічних інтересах доступу до національних (або регіональних, корпоративних) ресурсів. Такий механізм повинен бути побудований на основі визначеного та управлінськи обґрунтованого потенціалу інноваційного та бізнес-середовища. Стан і тенденції розвитку регіонального інноваційного та бізнес-середовища формують передумови та цільові запити на групи досліджень, роблять надалі істотний вплив на процеси інноваційно-інтеграційного підприємництва будь-якого сектору економіки країни у контексті реалізації національних економічних інтересів. На сьогодні основна причина низької економічної ефективності реалізації інтеграційних процесів полягає в тому, що первинний відбір і подальша інтеграція інноваційних проєктів ведеться без відповідного методичного забезпечення: урахування, оцінки територіальної специфіки інноваційного, інформаційного та бізнес-середовища регіонів; діагностування проблем, що стримують процес інтеграції зусиль навколо інноваційної ідеї; оцінки ефективності кластерних ініціатив та відповідних проєктів. Не мають свого визначення та закріплення економічні й інноваційно-орієнтовані національні інтереси як реальні інструменти впливу на зміни бізнес-середовища, активізації переходу від мобілізаційної економіки до її інноваційно-кластерної моделі економіки в умовах інформаційного прогресу.

Тому саме управлінська оцінка інноваційного середовища є передумовою ефективною організації процесів формування та реалізації інноваційних, інформаційних трендів та послуг у будь-якій сфері економіки країни, що сприяє економічному і соціальному, інноваційному та інформаційному прогресу. З цією метою доцільно розглянути сутність категорії «інноваційне середовище» та фактори, що впливають на нього, з позиції врахування та реалізації національних економічних інтересів.

Поняття «інноваційне середовище» згадується ще в 1980-і рр. соціологом Мануелем Кастельсом як засіб аналізу системних умов, що надаються економічним суб'єктам для виробництва нових ідей, продуктів, створення нових виробництв і розвитку нових ринків. Зокрема, він пише, що «під інноваційним середовищем я розумію специфічну сукупність відносин виробництва і менеджменту, що ґрунтується на соціальній організації, яка в цілому розділяє культуру праці та інструментальні цілі, спрямовані на генерування нового знання, нових процесів та нових продуктів» [26].

В науковий обіг термін «інноваційне середовище» був введений групою європейських вчених (Groupede Recherche Europeensurles Milieux Innovateurs – група європейських дослідників інноваційного середовища), які з середини 80-х рр. минулого століття досліджували понад 12 європейських територій на предмет аналізу середовища, що впливає на функціонування регіонів. Базовим визначенням інноваційного середовища прийнято вважати визначення, введене в 1991 р. одним із учасників GREMIR Camagni, що характеризує інноваційне середовище як «сукупність мережових складних неформальних соціальних відносин на обмеженому географічному просторі, що часто визначають зовнішній імідж та особливі специфічні внутрішні уявлення і почуття «належності», які стимулюють інноваційність території через синергетичність і процеси колективного навчання» [27, с. 7].

Існує ще один підхід до формування інноваційного середовища, що ґрунтується на принципі відкритості інноваційних систем, який вперше докладно описав професор каліфорнійського університету (Берклі) Генрі Чесбро в своїй книзі «Відкриті інновації. Новий шлях створення і використання технологій» (Гарвард, 2003) [27]. Основи нової концепції полягають в перегляді внутрішніх процесів управління НДДКР в бік їх відкритості, дифузії технологій на основі об'єднання зусиль університету, національних лабораторій, постачальників, споживачів, галузевих консорціумів. Суть цього підходу полягає в можливості використання спеціалізованих інноваційних систем для формування інноваційного середовища – кластерів, технопарків, венчурних фондів, інноваційних центрів, патентних бюро і наукових лабораторій.

Підкреслимо, що всі перераховані підходи до визначення інноваційного середовища мають певні недоліки, оскільки або робиться акцент лише на соціальних відносинах, тим самим виключаючи економічні та управлінські відносини, впливові економічні інтереси, або зосереджується увага лише на управлінському аспекті, що значно звужує змістовні характеристики.

З метою визначення власного підходу доцільно розглянути фактори, що впливають на стан інноваційного середовища секторів економіки країни (рисунок 1) [28, с. 193].

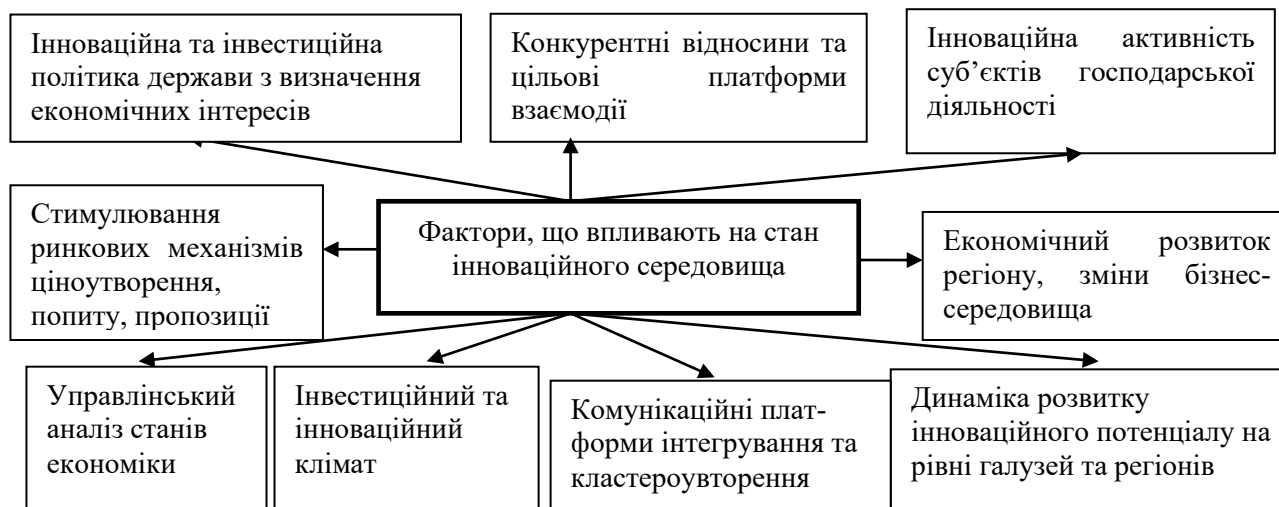

Рисунок 1 – Фактори, що впливають на стан інноваційного середовища секторів економіки [28, с. 193]

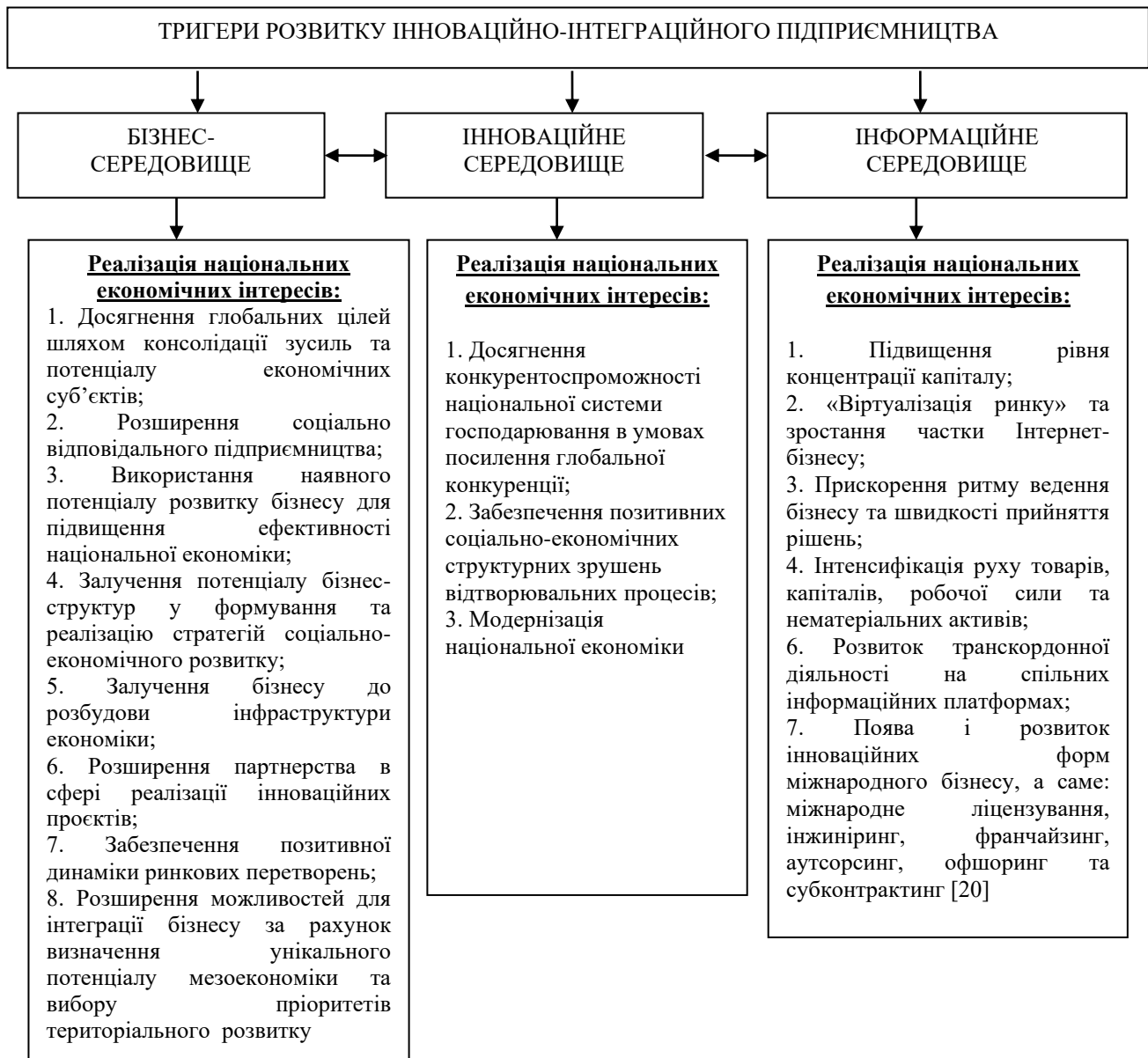
Наведені фактори рекомендуємо розглядати як сукупність напрямів впливу на стимулювання та цільове регулювання станів, процесів, динамічних змін соціально-економічної системи для забезпечення інноваційного прогресу відповідно до національних економічних інтересів, формування ефективних галузевих ринків, посилення міжрегіональних та міжнародних зв'язків. Наведений підхід орієнтує на розширене бачення категорії «інноваційне середовище» як сукупності потенціалів: науковий, технологічний, людський, фінансово-економічний, інформаційний, інфраструктурний та виробничо-технологічний, ринковий.

На цей момент інноваційно-інтеграційні процеси підприємницької діяльності не забезпечені єдиною визначеною методикою щодо оцінки інноваційного середовища, що ускладнює процес їх спільної інноваційної діяльності, що, з одного боку, є негативним управлінським явищем та конфліктом в організації процедур співпраці (ускладнюються та дорожчають управлінські технології), а з другого боку, відкриває необмежені можливості залучати креативні підходи та враховувати інтереси усіх агентів взаємодії.

Слід зазначити, що інноваційне середовище – це складна та динамічна соціально-економічна, організаційно-правова і політична платформа, що забезпечує (або гальмує) розвиток інноваційних та інтеграційних процесів, тому важливо оцінювати інноваційне середовище в процесах розвитку секторів економіки України [28, с. 193].

Важливим моментом також є те, що в умовах сучасності, коли паралельно продовжують свій прогрес третя, четверта та п'ята промислові революції, відбувається конвергенція бізнесового, інноваційного, інформаційного середовища, що є тригером розвитку інноваційно-інтеграційного підприємництва в контексті реалізації національних економічних інтересів (рисунок 2).

Рисунок 2 – Тригери розвитку інноваційно-інтеграційного підприємництва в контексті реалізації національних економічних інтересів

Складено автором на основі: [20, с. 2; 29]

Отже, конвергенція бізнесового, інноваційного, інформаційного середовища проявляється як комунікаційно-інтеграційне явище, результатом якого є формування та реалізація національних економічних інтересів в рамках розвитку інноваційно-інтеграційного підприємництва, якому притаманні в подальшій діяльності ефекти емерджентності (виникнення «нових» результатів та ефектів для національної економіки, які не були притаманні бізнесу до поєднання спільних зусиль).

Висновки. В умовах інформаційної економіки та новітніх викликів, що постали перед українським та світовим суспільством, формування національних економічних інтересів потребує формату активізації інноваційно-інтеграційного підприємництва, що дозволить модернізувати національну економіку шляхом інтеграції зусиль економічних суб'єктів навколо становлення інноваційної та інформаційної парадигм економічного розвитку у ключових секторах. В Україні в умовах війни та нагальної потреби формування стратегії повоєнного економічного розвитку, з урахуванням ключових національних економічних інтересів та цифрових реалій, пріоритетними для поширення інноваційно-інтеграційних процесів є будівельна та фінансова сфери економіки країни, що дозволить забезпечити ефективний процес відбудови національної економіки у повоєнний час, консолідувавши зусилля навколо формування та реалізації таких потенціалів, як: науковий, технологічний, людський, фінансово-економічний, інформаційний, інфраструктурний та виробничо-технологічний. Розквіт третьої, четвертої та п'ятої промислових революцій активізує унікальний процес конвергенції інноваційного, інформаційного та бізнес-середовища, що є своєрідним тригером розвитку інноваційно-інтеграційного підприємництва в контексті реалізації національних економічних інтересів.

Список використаних джерел

1. Калінеску Т. В. Кластери підприємств: віртуальність та практика застосування. *Часопис економічних реформ*. 2019. № 1. С. 82–89.
2. Калінеску Т. В. Стимулювання розвитку регіональних громад щодо можливостей використання прихованих потенціалів. *Часопис економічних реформ*. 2017. № 2. С. 99–105.
3. Козаченко А. В., Пономарев В. П., Ляшенко А. Н. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения. Киев: Либра, 2003. 280 с.
4. Кудріна О. Ю. Інновації в промисловості: ретроспективний аналіз розвитку деяких регіонів України. *Молодий вчений: наук. журн.* 2015. № 2. С. 132–136.
5. Солоха Д. В., Павловська А. С., Буряк Є. В. Процеси інтеграції і перспективи формування регіональної кластерної політики на основі балансу економічних інтересів. *Проблеми та перспективи забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку. Серія: Економіка: зб. наук. пр. Донецьк. держ. ун-ту управління. Т. XX. Вип. 314. Маріуполь: ДонДУУ, 2019. С. 17–29.*
6. Саблук П. Т. Економічний інтерес у розвитку аграрного виробництва: монографія. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2014. 356 с.
7. Investing in the development of information infrastructure for technology transfer under the conditions of a regional market (June 30, 2021) / O. Zinchenko, O. Finagina, L. Pankova et al. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2021. 3 (13 (111)). P. 6–17. DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2021.235948>, available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3890762> (*Scopus*).
8. Improving investment management in agribusiness / O. Finagina, L. Prodanova, O. Zinchenko et al. *Studies of applied economics. Special issue Innovation in the economy and society of the digital age*. 2021. Vol. 39. No. 5. DOI: 10.25115/eea.v39i5.4981 (*Scopus*).
9. Conceptual-theoretical basis of the development of strategic provisions of macroeconomic systems / O. Finagina, L. Pankova, M. Dubyna et al. *Laplace em Revista (International)*. Sept.-Dec. 2021. Vol. 7. No. 3C. P. 226–237. DOI: 10.24115/S2446-6220202173C1601 (*Web of Science*).
10. Стан інноваційної діяльності та діяльності у сфері трансферу технологій в Україні у 2017 році: аналіт. довідка / Т. В. Писаренко, Т. К. Кваша та ін. Київ: УкрІНТЕІ, 2018. 98 с.
11. Руда Ю., Піонтківська І. Бюджет-2018: розвиток за інерцією. Експрес-аналіз. URL: https://ces.org.ua/wp-content/uploads/2018/01/budget-2018_flash.pdf
12. Регіональна економіка: підручник: затв. МОНУ / Є. П. Качан, Г. П. Баб'як, Л. П. Запорожан [та ін.]; за ред. Є. П. Качана. Київ: Знання, 2011. 670 с.
13. Global Innovation Index Report. 2017. URL: http://www.wipo.int/econ_stat/en/infographics/global_innovation_leaders_2017
14. European Cluster Organizations Directory – Europe INNOVA. 2013. Q2 – 8. URL: <http://www.europabio.org/facts-figures.htm>
15. Surai A. S. Evaluation of the level of the business environmental development of the regions of Ukraine. *European Journal of Economics and Management*. Czech Republic, Praha, 2017. Vol. 3. P. 42–48.
16. Індекс інфляції. URL: <https://index.minfin.com.ua/economy/index/inflation/>
17. IT industry competitiveness index 2009: Overall scores and ranks. URL: www.bsa.org/globalindex
18. Форсайт економіки України: середньостроковий (2015–2020 роки) і довгостроковий (2020–2030 роки) часові горизонти / наук. керівник проекту акад. НАН України М. З. Згуровський; Міжнар. рада з науки (ICSU); Комітет із системного аналізу при Президії НАН України; Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн.

- ін-т»; Ін-т прикладного системного аналізу НАН України і МОН України; Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку. Київ: НТУУ «КПІ», 2015. 136 с.
19. Хазін В. Й., Хазін С. В. Досвід автоматизації проектних робіт у будівельній галузі. *Збірник наукових праць Полтавського національного технічного університету ім. Ю. Кондратюка. Серія: Галузеве машинобудування, будівництво.* 2010. Вип. 2. С. 152–155. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znrgmb_2010_2_28
  20. Пікулик О. І. Бізнес-середовище в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво.* 2021. № 2. С. 5–24. URL: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2021-2-4>
  21. Westney Eleanor D. Global strategy and global business environment: changing models of the global business environment. First published: 18 Oct. 2011. URL: <https://doi.org/10.1002/gsj.34>
  22. Trad A., Kalpić D. The business transformation framework and its business. Berlin: E-Leader, 2017.
  23. Потапенко Т. П. Пріоритети розвитку кластерної політики: сучасні технології та тренди майбутнього. *Соціально-економічний розвиток регіонів в контексті міжнародної інтеграції:* журн. Херсон: ХНТУ, 2018. № 28-1. С. 200–206.
  24. Цифровізація будівельної сфери. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3205288-cifrovizacia-budivelnnoi-sferi-dozvolit-zekonomiti-734-miljoni-na-rik-fedorov.html> (дата звернення: 13.04.2022).
  25. Соскин О. Предпосылки развития банковского страхования в Украине. URL: <http://bancassurance.net.ua/?p=105>
  26. Ромашко О. Ю. Регулювання міжнародних фондових ринків: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2000. 240с.
  27. Boekholt P., Thulaux B. Overview of cluster policies in international perspective: A report for the Dutch Ministry of Economic Affairs. Technopolis, 1999.
  28. Потапенко Т. П., Панкова Л. І. Методичні аспекти оцінки ефективності інноваційного середовища, як умова розвитку бізнес-інкубації. *Інтелект XXI: наук. екон. журн.* 2016. Вип. 6. С. 187–198.
  29. Біла І. С., Насікан Н. І. Ієрархія суб'єктів управління бізнес-середовищем: держава – бізнес-асоціації – підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління.* 2019. № 3 (20). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/20-2019-ukr>

References

1. Kalinesku, T. V. (2019), "Enterprise clusters: virtuality and application practice", *Chasopys ekonomichnykh reform*, no. 1. pp. 82-89 [in Ukrainian].
2. Kalinesku, T. V. (2017), "Stimulation of the development of regional communities in terms of opportunities to use hidden potentials", *Chasopys ekonomichnykh reform*, no. 2, pp. 99–105 [in Ukrainian].
3. Kozachenko, A. V., Ponomarev, V. P., Lyashenko, A. N. (2003), *Economic security of the enterprise: essence and mechanism of support.* Libra, Kiev, 280 p. [in Russian].
4. Kudrina, O. Yu. (2015), "Innovations in industry: a retrospective analysis of the development of some regions of Ukraine", *Molodyi vchenyi: sci. j.*, no. 2. pp. 132-136 [in Ukrainian].
5. Solokha, D. V., Pavlovska, A. S., Buriak, Ye. V. (2019), "The processes of integration and the prospects for the formation of regional cluster policy on the basis of the balance of economic interests", *Problemy ta perspektyvy zabezpechennia stabilnoho sotsialno-ekonomichnoho rozvytku. Seriya: Ekonomika:* coll. of sci. papers of Donetsk State University of Management, vol. XX, iss. 314. DonDUU, Mariupol, pp. 17-29 [in Ukrainian].
6. Sabluk, P. T. (2014), *Economic interest in the development of agricultural production:* monograph. NNC «IAE», Kyiv, pp.14-15 [in Ukrainian].
7. Zinchenko, O., Finahina, O., Pankova, L. et al. (2021), "Investing in the development of information infrastructure for technology transfer under the conditions of a regional market", June 30, 2021. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, vol. 3 (13 (111)), pp. 6-17. DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2021.235948>, available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3890762> (*Scopus*).
8. Finagina, O., Prodanova, L., Zinchenko, O. et al. (2021), "Improving investment management in agribusiness", *Studies of applied economics. Special issue Innovation in the economy and society of the digital age*, vol. 39, no. 5. DOI: 10.25115/eea.v39i5.4981 (*Scopus*).
9. Finagina, O., Pankova, L., Dubyna, M. et al. (2021), "Conceptual-theoretical basis of the development of strategic provisions of macroeconomic systems", *Laplace em Revista (International)*, vol. 7, no. 3C, Sept.-Dec., pp. 226-237. DOI: 10.24115/S2446-6220202173C1601 (*Web of Science*).
10. Pysarenko, T. V., Kvasha, T. K. et al. (2018), *The state of innovation and activities in the field of technology transfer in Ukraine in 2017:* analytical reference. UkrINTEI, Kyiv, 98 p. [in Ukrainian].
11. Ruda, Yu., Piontkivska, I., "Budget 2018: development by inertia. Express analysis", available at: https://ces.org.ua/wp-content/uploads/2018/01/budget-2018_flash.pdf [in Ukrainian].
12. Kachan, Ye. P., Babiak, H. P., Zaporozhan, L. P. et al. (2011), *Regional economy:* textbook: approved by MONU, Ye. P. Kachan (Ed.). Znanntia, Kyiv, 670 p. [in Ukrainian].

13. Global Innovation Index Report, 2017, available at: http://www.wipo.int/econ_stat/en/infographics/global_innovation_leaders_2017
14. European Cluster Organizations Directory – Europe INNOVA, 2013, Q2 – 8, available at: <http://www.europabio.org/facts-figures.htm>
15. Surai, A. S. (2017), "Evaluation of the level of the business environmental development of the regions of Ukraine", *European Journal of Economics and Management*, Czech Republic, Praha, vol. 3, pp. 42-48.
16. Inflation index, available at: <https://index.minfin.com.ua/economy/index/inflation/> [in Ukrainian].
17. IT industry competitiveness index 2009: Overall scores and ranks. URL: www.bsa.org/globalindex [in Ukrainian].
18. Zgurovsky, M. Z., sci. project manager, acad. of National Academy of Sciences of Ukraine (2015), *Forsyth of Ukraine's economy: medium-term (2015-2020) and long-term (2020-2030) time horizons*, International Science Council (ICSU); Committee on System Analysis under the Presidium of the National Academy of Sciences of Ukraine; Nat. Tech. University of Ukraine "Kyiv Polytechnical. Institute"; Institute of Applied Systems Analysis of the National Academy of Sciences of Ukraine and the Ministry of Education and Science of Ukraine; World Data Center for Geoinformatics and Sustainable Development, NTUU «KPI», Kyiv, 136 p. [in Ukrainian].
19. Khazin, V. Y., Khazin, S. V. (2010), "Experience in automation of design work in the construction industry", *Zbirnyk naukovykh prats Poltavskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu im. Yu. Kondratiuka. Seriya: Haluzeve mashynobuduvannia, budivnytstvo*, vol. 2, pp. 152-155, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpgmb_2010_2_28 [in Ukrainian].
20. Pikulyk, O. I. (2021), "Business environment in Ukraine: problems and prospects of development", *Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpriemnytstvo*, no. 2. pp. 5-24, available at: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2021-2-4> [in Ukrainian].
21. Westney, Eleanor D. (2011), "Global strategy and global business environment: changing models of the global business environment", first published: 18 Oct., available at: <https://doi.org/10.1002/gsj.34>
22. Trad, A., Kalpić, D. (2017), *The business transformation framework and its business*, E-Leader, Berlin.
23. Potapenko, T. P. (2018), "Cluster policy development priorities: modern technologies and future trends", *Sotsialno-ekonomichni rozvytok rehioniv v konteksti mizhnarodnoi intehtratsii*: journ., KhNTU, Kherson, no. 28-1, pp. 200-206 [in Ukrainian].
24. "Digitization of the construction industry". available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3205288-cifrovizacia-budivelni-sferi-dozvolit-zekonomiti-734-miljoni-na-rik-fedorov.html> [in Ukrainian].
25. Soskin, O., "Prerequisites for the development of bank insurance in Ukraine", available at: <http://bancassurance.net.ua/?p=105> [in Russian].
26. Romashko, O. Yu. (2000), *Regulation of international stock markets*: textbook. KNEU, Kyiv, 240 p. [in Ukrainian].
27. Boekholt, P., Thulau, B. (1999), *Overview of cluster policies in international perspective*: A report for the Dutch Ministry of Economic Affairs, Technopolis.
28. Potapenko, T. P., Pankova, L. I. (2016), "Methodological aspects of evaluating the effectiveness of the innovation environment as a condition for the development of business incubation", *Intelekt XXI*: sci. econ. j., iss. 6, pp. 187-198 [in Ukrainian].
29. Bila, I. S., Nasikan, N. I. (2019), "The hierarchy of business management entities: state – business associations – enterprises", *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*, no. 3 (20), available at: www.easterneurope-bm.in.ua/20-2019-ukr

D. A. Uzbek

NATIONAL ECONOMIC INTERESTS OF INNOVATIVE AND INTEGRATION DEVELOPMENT OF ENTREPRENEURSHIP IN THE CONDITIONS OF INFORMATION ECONOMY

The article is devoted to topical issues of formation of national economic interests in the format of intensification of innovation and integration development of entrepreneurship in the information economy. The key vectors of formation and realization of national economic interests on business development in the information economy are considered, among which: the first vector of formation and realization of national economic interest is based on complex modernization and innovative integration development of key sectors of economy. technologies and new generation technologies; the second vector is the transition from the paradigm of "closed" to "open innovation", which will intensify the process of innovation and integration development of entrepreneurship; the third vector is the formation of an effective national business environment; the fourth vector is the acceleration of the digitalization process as a means of transforming the national economy. It is recommended to recognize the construction and financial spheres of the country's economy as a strategic priority for the development of integration processes. It is noted that economic and

innovation-oriented national interests do not have their own definition and consolidation as real tools of influencing changes in the business environment, intensifying the transition from a mobilization economy to its innovation-cluster economy model in terms of information progress. Therefore, it is necessary to assess the innovation environment and take into account such results in the development of integration processes of entrepreneurial activity, which will effectively attract a set of such potentials as: scientific, technological, human, financial and economic, informational, infrastructural and production-technological. formation and implementation of innovative ideas. The triggers for the development of innovative and integrated entrepreneurship in the context of the realization of national economic interests, including innovation, information and business environment, are outlined.

Keywords: *national economic interests, innovation and integration development of entrepreneurship, construction, financial business, business environment, innovation and information environment, national economy, information economy, industry, innovation and information trends.*

Стаття надійшла до редакції 14.02.2022

DOI 10.24025/2306-4420.64.2022.255802

Узбек Д. А., аспірант кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування, Черкаський державний технологічний університет

e-mail: uzbek.dmytro@gmail.com

Uzbek D. A., Graduate Student at the Department of Management and Business Administration, Cherkasy State Technological University